

TINERI JURNALIȘTI fără frontiere

◆ Nr. 5 ◆ Septembrie 2012 ◆

Cuprins

„Botoșani e orașul în care valorile culturale trebuie să primeze” ♦ <i>Interviu realizat de Carmen MORARU</i>	3
Jurnal de vară ♦ <i>Sabina BALAN</i>	7
Doar copiii și bunicii lor mai știu să se bucure de lucrurile care întradevăr contează... ♦ <i>Lorena PALADE</i>	8
Emoțiile și gândurile unui tânăr ce „îndrăznește să fie mare” ♦ <i>Ana SAULEA</i>	9
„Cel mai sincer trofeu, ropotul de aplauze!” ♦ <i>Sebastian CIOBANU</i>	10
Trocul, reinventat la vreme de criză ♦ <i>Roxana PRILIPCIANU</i>	11
În pofida aparențelor, Nevăzătorii duc o viață cât se poate de normală ♦ <i>Maria POPA</i>	12
Saharna, mănăstire înălțată pe locul unde s-a petrecut o minune ♦ <i>A colindat acest vestigiu istoric Margarita CHIRACOSEAN</i>	13
Farmecul vieții în „orașul – sat” ♦ <i>Valentina BUSUIOC-VASILACHI</i>	15
Viața în alb-negru ♦ <i>Irina BURCOVSCI</i>	16
Frumosul din suflet ♦ <i>Ioana POPA</i>	17
Ctitori de biserici ♦ <i>Maria REVENCU</i>	15
Meandrele prieteniei adevărate ♦ <i>Erica LATIPOVA, Universitatea de Stat „Alec Russo” Bălți</i>	19

TINERI JURNALIȘTI FĂRĂ FRONTIERE

fondată 2012

Fondator:
Carmen Moraru

Revistă editată de
**Asociația „Floare albastră” în cadrul
Proiectului
„Tineri jurnaliști fără frontiere”,
finanțat de Primăria Botoșani și
cofinanțat de Asociația
„Floare albastră”**

Proiectul este realizat în parteneriat cu
**Asociația Internațională a Business-ului
Mic și Mijlociu „Small Euro Business”
Bălți, președinte Andrei Balinschi**

Editori coordonatori:
Carmen Moraru și Maria Popa

Redactori:
Carmen Moraru
Maria Popa
Sabina Balan
Lorena Palade
Ana Saulea
Sebastian Ciobanu
Roxana Prilipcianu
Margarita Chiracosean
Valentina Busuioc-Vasilachi
Irina Burcovschi
Ioana Popa
Maria Revencu
Erica Latipova

Conținutul acestei revistei nu reprezintă în mod oficial opinia revistei, a cărei unică responsabilitate este de a publica opiniile colaboratorilor ei. Răspunderea privind corectitudinea și coerența informațiilor prezentate, precum și eventuale consecințe revine autorilor, conform prevederilor legale.

Adresa redacției:
ASOCIATIA
"FLOARE ALBASTRA"
România, Botoșani,
Calea Națională, nr. 56
Email:
carmenmoraru@yahoo.com

„Botoșani e orașul în care valorile culturale trebuie să primeze”

*** *Întotdeauna dincolo de cuvintele în care ne pierdem... există realitatea* ***

Bună ziua, doamna Jurma. Sunteți, la fel ca și mine, un om stabilit la Botoșani, deși avem rădăcinile pe cu totul alte meleaguri. Diferența dintre noi două este că eu încă mai locuiesc în Botoșani, iar dumneavoastră ați optat pentru alte zări, mult mai occidentale. Ce v-a rămas la suflet din perioada botoșăneană?

- Gândindu-mă la rădăcini... văd deja copacul pe care l-am desenat demult, copil fiind... cu rădăcini la fel de puternice ca și coroana... Aceste rădăcini sunt - și nu vorbesc doar de dragul de a vorbi - în acest pământ, egal, cum se numește el, Botoșani, Timișoara sau Reșița... Trei orașe dragi mie... Am ales să plec ACUM pentru că mereu m-am ghidat după ce simt, iar deciziile au fost radicale. Am simțit că nu mai pot fi EU și sună ciudat acum, pentru că se spune că ești câte un EU tot timpul... Am simțit că e nevoie de mine în altă parte... că am ceva de făcut, nu știam prea bine ce... și totul se lega de oameni, că am de urcat niște trepte care îmi vor deschide inima și mintea deopotrivă. Acum simt că am urcat câteva trepte, mă bucur că am cunoscut acei oameni, că am fost parte din viața lor și că pot merge mai departe, pe acest drum.

Privind în urmă, văd o evoluție aproape ciclică. La 10 ani (îmi place cum sună 10, sunt născută pe 10 și locuiesc la apartamentul 10 și poate de aceea am o slăbiciune pentru clasa a 10-a)... Cam la 10 ani ceva îmi spune că drumul meu trebuie să ia o altă direcție... Așa s-a întâmplat acum 10 ani, când am venit din Timișoara în Botoșani și am luat totul de la capăt, fără niciun regret... Dumnezeu a vrut să îmi arate această față... Botoșani... ca să pot aprecia mai mult tot ce am primit. Botoșaniul îl simt și îl voi simți mereu legat de meseria de profesor. Doar aici am fost profesor, aici am “crescut” împreună cu elevii mei, aici am văzut “oameni mari”... din copiii pe care-i știam... Nu consider încheiată această perioadă, totul mă leagă de Botoșani, încă am suflete care mă așteaptă pentru că am promis că mă întorc. Ciudat că acum, când “vorbesc”, “văd” fețele lor cu zâmbetele sincere, văd ochii strălucind și mă bucur pentru că îi iubesc, iubesc căldura lor... Nu știu dacă am privit relația profesor - elev din prisma ierarhiei. Mai degrabă am privit-o ca o legătură între suflete (poate așa am învățat de la cei

care mi-au fost mie dascăli, și mi-au devenit model...). Educația se face pe termen lung și nu poți fi “prezent” în viața unui copil dacă nu “simți”, dacă nu te lași “simțită”. Poate am fost (și nu poate, cu siguranță) mai blândă și mai bună decât am fost mamă pentru fiul meu. Poate mi-am dorit un alt tip de învățământ, poate aș fi vrut o mai mare libertate de exprimare prin limbajul universal al artei. Poate mi-aș fi dorit condițiile pe care învățământul din alte țări le oferă. Am încercat și doar elevii știu dacă am și reușit ca tot ce am făcut să fie puțin “altfel”. Sper să își amintească cu drag și peste ani...

- *Unul dintre cele mai interesante evenimente pe care l-ați creat la Botoșani, cu real impact în rândul adolescenților, a fost „Parada Ciudatelor”. Care ar fi locul pe care îl ocupă în viața noastră tot ce e ciudat, altfel? Mă gândesc la oameni, locuri, manifestări, orice e aparte... Avem nevoie de ciudățeni? Ne pigmentează ele viața, îi dau culoare?*

- Cred că ne atrag ciudățeniile... ca evadare din realitatea gri. Căutăm culoarea deși nu suntem totdeauna conștienți de asta. Dacă am fi, ne-am da seama cât de important e să îți creezi propriul tablou. A prinde culoare înseamnă a avea viață și tot ce e “viu” pare că te trezește atunci când, din diferite motive... ai adormit puțin. Botoșaniul a avut pentru mine în egală măsură... doza de culoare, puțin patinată... și doza de ciudățenie... (sau poate doza de ciudățenie mi-am dat-o singură). Mi-a plăcut mereu ca

Parada ciudatelor

lucrurile pe care le fac să fie... altfel. O oră de educație vizuală "altfel" însemna că amorteala tinerilor atunci când era vorba de "artă" să devină... mișcătoare. Să fie un colectiv... să preia sarcini, să meargă într-o direcție... împreună, să gândească practic.. să se implice. Poate așa mi-ar plăcea să arate Botoșaniul. O mare de oameni inimoși, o mare de oameni care să simtă ca fac ceva pentru ei și automat pentru întreaga lume, care să se bucure de puterea pe care o au de a-și face viața mai frumoasă. Ne-am obișnuit să ne plângem că lucrurile merg rău sau în direcția în care nu ne convine, dar... nu facem nimic. Sau facem: comentăm! Și așa devine paiul vecinului mai mare decât bârna din ochiul nostru... Și îmi vine în minte mama mea, Aglaia Corneanu, care mi-a fost mereu exemplu. Pentru unii ar părea o femeie ciudată... Și-a pus sufletul în restaurarea Casei Ceomac Cantemir... "Simt că locurile acestea mă iubesc", spunea Ștefan Luchian și aici, în casa Ceomac - Cantemir, Luchian și-a găsit odihna... În camera atelier, unde obiecte aparținând pictorului recrează atmosfera anilor de la sfârșit de secol XIX. Un om... o viață dedicată artei... Un om.. și o inimă dedicate acum pictorului și deschisă tuturor care vor să îl cunoască... Așa ceva nu cred că am mai văzut în Botoșani... E ciudățenie? E iubire? E altruism? sau toate la un loc... Cred că merită toată recunoștința orașului pentru ce a făcut.

- *Sunteți un artist care se simte în largul lui în fața unei pânze, sau a unei coli de hârtie. Încercați un exercițiu de imaginație, în care orașul Botoșani e o pictură de mari dimensiuni. Ce ați retușa la ea, sau cum l-ați recrea, din penel sau din fuga creionului?*

- Nu știu dacă aș vrea să retușez ceva în Botoșani. Mi-a plăcut mult Centrul Vechi, pe care l-am revăzut cu alți ochi. Fiecare oraș merită să arate celor care poposesc pentru puțin timp în el cele mai mari minunății, pentru a-I face să se întoarcă mereu și mereu... Dacă aș "vedea" un tablou, el ar fi cu mulți oameni... clădiri și oameni. Oameni fericiți, oameni fără griji... oameni care trăiesc și iubesc... oameni care pot bucura... Poate întotdeauna mi-am dorit să văd oameni mulți, care merg în aceeași direcție (poate de asta am și organizat activități cu sute de elevi, deodată). Puterea oamenilor care lucrează împreună este extraordinar de mare și minunile care le pot face oamenii împreună sunt la fel de mari...

Botoșani e orașul în care valorile culturale trebuie să primeze și atunci e clar că și nivelul cultural al celor care îl locuiesc ar fi pe măsură... Avem atâtea personalități născute aici, cum nu există în niciun alt oraș al României și poate nici în lume, pe-o suprafață atât de mică. Aceste valori pot fi promovate prin campanii care să arate lumii întregi cine suntem. Lumea îl cunoaște și îl caută în România doar pe Dracula...(tot ca una din ciudățeniile!). Cred că e timpul să arătăm și altă față a României. Să sensibilizăm prin poezie, muzică, pictură... istorie și credință. Trist este că tinerii nu știu totul despre Botoșani și par apatici... Nu-I interesează ce se întâmplă acum aici... pentru că... în grădina vecinului e mai verde. Atâta timp cât din Botoșani lumea pleacă și nu se mai întoarce... ar fi bine să ne punem mari semne de întrebare. Sună ciudat să vorbesc cu drag de Botoșani... și totuși să fiu una din cei care a decis să plece...

- *Ați fost un profesor iubit de elevi, în mod real. Ce i-ați sfătui pe adolescenții zilelor noastre, pentru că înclin să cred că ei ascultă un sfat de la oameni în care au încredere...*

- Ultima lecție de dirigenție la clasă a fost, ciudat, "Drumul meu în viață"... drumul pe care ni-l alegem... pe care îl avem stabilit... pe care îl dorim... pe care îl visăm... și ce se întâmplă cu el... după ani. Nu vreau să fiu "sfătosul satului", dar cred că principalul lucru pe care l-aș transmite adolescenților

ar fi să învețe “să vadă” și “să simtă”, să aibă curajul “să guste” din tot, să aibă încredere în propriile forțe și să caute în ei puterea și credința care-i va ghida pe propriul drum. Întotdeauna dincolo de cuvintele în care ne pierdem... există realitatea. Acea realitate care îți arată foarte clar ceea ce ai de făcut. Nu cu gândul... ci cu inima trebuie să vezi... inima îți va spune, dacă știi să o ascuți. Mi se pare important pentru că în ultima vreme inima m-a ghidat, inima mi-a arătat cum poți vorbi... de la inimă la inimă... Atelierul de pictură pe care l-am realizat la Nürnberg s-a intitulat “Din inima mea spre Inima noastră”. Am văzut cum poți picta “cu inima” și cât de minunată poate fi această comunicare între generații. Au fost bătrâni, maturi și copii, legați în culoare... de o mare inimă...

Pregătesc acum o expoziție de pictură de dimensiuni mari, pentru că simt că e timpul să las culorii puterea de “a vorbi”, cel puțin pentru câteva luni... Am văzut cu câtă bucurie pictează tinerii și asta am vrut mereu - bucurie prin culoare. Nu știu dacă e greu să îți creezi un statut ca artist. Atunci când esti conștient de propria valoare... deja ai un nume. Și mă gândesc la atâția mari artiști care în viață nu au fost “recunoscuți” (Van Gogh!!!). E bine să ieși în lume, e bine să vezi cât mai mult și să fii văzut... să simți că tot ceea ce faci aduce bucurie în ochii și în inimile celor care privesc...

- De ce Germania?

- De mică, Germania, pentru mine, a avut un anume “miros”, de parfum, de aer curat... Profesorul de vioară îmi aducea mereu ceva cu miros de Germania... care a devenit pentru mine o stare de bine... tatăl băiatului meu a fost cetățean german... bunicii lui sunt cetățeni germani... Mult timp am considerat că Germania nu mi se potrivește, poate nu am avut curajul să mă desprind, sau așa a fost drumul meu, ocolitor, ca să pot cunoaște Botoșaniul... Acum sunt ferm convinsă că, măcar o perioadă, am nevoie de liniștea de aici. Nu știu cât va dura. Poate că e doar o opinie, poate e doar o imagine a mea despre ce se întâmplă aici... despre normalitate.

Asta e normalitatea. De a fi om, de a fi pe drumul tău, de a vedea ce faci tu, nu ceilalți, de a vrea să crești, să trăiești și să iubești viața. **Să te dezvolti pe dinăuntru nu pe dinafară, nu să devii... ceea ce ai... ci să fii... ceea ce ești.**

Se spune că acel care pleacă uită și de multe ori e bine să uiți pentru a putea „vedea” mai bine prezentul.

- Scriam, pe vremuri, un text care se intitula „Culoarea vieții”. Ce culoare are viața, în viziunea dumneavoastră, la Botoșani și în ce tonuri curge ea în Germania, unde trăiți acum?

- Viața am văzut-o mereu în alb/negru, nu pentru că nu îmi place culoarea, ci pentru că iubesc contrastul... Iar Botoșaniul, de multe ori l-am văzut

Adriana Jurma... la muncă, la Colegiul național Mihai Eminescu Botoșani

“gri”. Prindea culoare prin activitățile culturale, pe care mă bucur că le-am găsit, dar parcă apoi iar era cer întunecat cu nori de ploaie... Aici nu e nevoie de contrast, aici e o stare de “roz” și când spun roz nu mă refer la ceva dulceag, ci la dulce... dulce... ca o beza... dacă vrei. Asta e starea ce o trăiesc de câteva luni, stare pe care aș vrea din tot sufletul să o simțiți. E liniștea care te face să te vezi pe tine, cel dinăuntru tău. Să vezi că ai niște daruri pe care până atunci nu le -ai văzut, că acele daruri le poți da lumii... că exista oameni, oameni cu care simți că ai o legătură dincolo de cuvinte, dincolo de limba care uneori poate fi un impediment... și că tot ce faci, poate aduce bucurie. Simți că trăiești acea bucurie ca o stare normală și ai timp să “vezi” toată frumusețea ce se găsește lângă tine, ai timp “să simți” că toate firele cu care ai fost legat vreodată... din neputinți, frici... dispar. Am întâlnit oameni care mi-au devenit prieteni peste noapte și nu vorbesc doar de români ci și de nemți get -beget. Se spune că nemții sunt reci, nu e așa, dacă le vezi inima, ea e caldă, la fel ca a noastră...

- E greu să-ți croiești un statut profesional într-o țară străină? Cum reușiți? Cât vă ajută comunitatea românilor din zonă?

- În Nürnberg există o mare comunitate de români. Am simțit asta în primul rând la Mitropolia Ortodoxă, unde am avut o expoziție de icoane ca

reprezentant al Fundației “Ștefan Luchian” din Botoșani. M-am bucurat de o primire extrem de caldă.

Ionela van Rees- Zotta, președinta Asociației “Așii Români”, platformă culturală care deține singurul ziar în limba română din Germania “Vocea Ta”, “Radio R” și Asociația Dacia, mi-a oferit sprijinul în tot ceea ce am dorit să fac și-i mulțumesc pe această cale. Are o inimă mare, ca a tuturor românilor aflați aici. Și sună ciudat, pentru că aici... sau dincolo... poate fi atât de repede inversat... Am avut șansa să o întâlnesc pe doamna Consul General Brândușa Predescu de la Consulatul din München la Rumänische Festival, festival 100% românesc.

Când eram copil voiam să devin “cineva” și în mintea mea să fii cineva însemna să realizezi lucruri mărețe. ACUM îmi dau seama că a fi “cineva” înseamnă ca numele tău să fie pe buzele multor oameni și dacă e așa... mi-am atins scopul... Simt că am foarte mulți oameni dragi în jur, care au însemnat în viața mea ceva și pentru care am însemnat ceva la un moment dat. Cred că asta e tot ce contează. Nu știu dacă mai contează ce anume am făcut, cât e de plin CV-ul cu realizări mărețe, pentru că ceea ce clădești în interiorul tău devine vizibil și poate străluci cu o forță mai mare decât tot ce se poate contabiliza.

- *Veți mai reveni în România, pe termen lung, sau considerați Occidentul o soluție existențială mult mai viabilă?*

- Încă nu pot spune că am plecat de tot din Botoșani, deși asta urmează, probabil. Ceea ce am găsit aici nu are comparație. Se spune că doar în trecut lumea “fugea” în Germania ca oază de bine și da, în trecut diferența era enormă. Acum poți foarte bine să trăiești oriunde, omul sfințește locul și poate tocmai de asta, cred că binele fiecăruia pleacă de la “sfințirea” proprie, apoi mai departe a locului. Aici, oamenii plecați de mult timp, care știu clar că nu se vor mai întoarce niciodată, se leagă altfel între ei. Ajung să trăiască această normalitate și să vadă “nebulia” din România ca pe un “ceva” la care nu se mai pot adapta. Botoșani poate oferi o viață extrem de liniștită și frumoasă, dar oamenii sunt prea preocupați de soarta altuia, parca ceva din ei “cere” durere și nu simte bucurie. Dacă am asculta ce este adânc în noi, frumusețe și armonie... totul ar fi “altfel”...

- *Mulțumesc, mult succes!*

Interviu realizat de Carmen MORARU

Grafică de Adriana Jurma.

Jurnal de vară

Nu cunosc foarte bine legile fizicii, dar trebuie să existe o legătură între timp și temperatură. Altfel, nu-mi explic două lucruri fundamentale. Unu, cum de a avut Dali inspirația să picteze ceasul ăla fluid (Salvador Dali - "Persistența Memoriei"). Și doi, cum se face că o zi de vară - caniculară - trece înfinit mai greu decât o zi răcoroasă a oricărui alt anotimp... Sau poate că Dali tocmai din asta s-a inspirat, nu din cauză, ci din efect. Mi-l și imaginez cu ventilatoru-n față în atelierul lui de lucru, ștergându-și ritmic picăturile de sudoare care-i cădeau pe șevalet, dizolvându-i încet-încet culorile... Nu, deja e prea liric. Mi-l și imaginez la o coadă infernală de

circa douăzeci de persoane, așteptând să-și ia pensia de la C.E.C. "Bătrâne, zice el unuia din spatele său, eu m-am lăsat de mult de pictură, dar cred că mă duc acum acasă și mai fac un tablou!" "Cu ce?" întreabă celălalt. "Păi uite, vezi ceasul ăla mare de pe perete? Nu ți se pare că de când așteptăm noi aici, ăla parcă stă să se topească...?" Deja e prea autohton. Am uitat să menționez că acțiunea se petrece vara, undeva într-un oraș provincial unde, vorba aia, "de la ruși vine ploaia"... Nu mai sunt nici rușii ce-au fost. E cald și uscat ca-n Sahara. Dali se învâрте probabil în mormânt, de la atâtea scenarii nereușite. Era, oricum, bine-mersi când a pictat tabloul ăla și știa el foarte bine la ce se referă. A fost cu siguranță un mesaj trimis în viitor, lăsat pentru posteritate, un blestem pentru cei care vor veni. Nu știa nimic despre încălzirea globală, dar a intuit-o perfect. Nu numai că e mai cald pe an ce trece, că secetele fac ravagii, că pământurile nu dau rod, că pădurile iau foc, că dacă lași o înghețată nesupravegheată se transformă imediat în lichid... Fleacuri. Ne topim noi! Se topește timpul! Dali a încercat să ne avertizeze, dar noi nu l-am ascultat. Căldura fizică se dedublează, are ca echivalent căldura metafizică, foarte diferită de căldura sufletească și de

un infinit de ori mai periculoasă. Căldura metafizică acționează la nivelul categoriilor superioare pe care omul le intuiește doar, nefiind capabil să sesizeze în timp util modificările lor radicale. Și numai ce te trezești că a trecut ziua și tu nu ai făcut nimic sau că atunci când n-ai ce face, timpul se încăpățânează să mai treacă... Până una-alta, mă uit la termometrul din cameră și, de timid ce e, se îmbujorează de fiecare dată când îl privesc. Ceasul e și mai timid, parcă înlemnește. Următoarea creație a mea va fi reprezentativă pentru sentimentele unei zile de vară: un ceas cu limbi de termometru. Cu cât crește temperatura, limbile se îngreunează. Afară, lumea e la fel de apatică precum pisica de pe acoperișul garajului bătut de soare. Ar trebui să existe strada-piscină, numită chiar Strada Piscinei, unde, în loc de asfaltul fierbinte pe care se chinuie să mai treacă mașinile din când în când, să fie o piscină adâncă, cu apă rece și curată. Să poți intra în apă și de pe trotuar, dar mai ales, la balconul fiecărui bloc dimprejur să fie câte o trambulină. La amiază, când vii obosit de la serviciu, să sari direct în piscină, de la etajul 4 al unui bloc gri-cenușiu, să atingi fundul piscinei și să revii la suprafață, ca o a doua naștere. Dacă mă uit mult pe geam, chiar am impresia că văd tabloul asta. Probabil e doar vreo "Fata Morgana"... Mai sunt câteva ore până ce apune soarele. Până la urmă, ce-i vinovat el? El își face datoria. Iarna trecută când muream de frig la minus 24 de grade era mai bine? "Amintiți-vă cât de mult mi-ați dus dorul..." zice el stingher pe un cer mare și albastru. Ce hapsân, parcă vreo doi-trei norișori acolo și o adiere de vânt i-ar fi stricat... "Voi, oamenii, nu sunteți niciodată mulțumiți!" Ce-i drept, suntem cam pretențioși meteorologic. Mă duc totuși să scot o înghețată de la congelator. Voiam să-i dau și lui una, dar o topește una-două...

Sabina BĂLAN

Doar copiii și bunicii lor mai știu să se bucure de lucrurile care întradevăr contează...

ntotdeauna mi-au plăcut începuturile rupte din sfârșit.

Iar astăzi, am ajuns acolo unde versul curge peste suflet, am ajuns acolo unde cuvântul se poate prelinge peste timp, acolo unde poți vâsli fără trup printre aștri, acolo unde mă sting în ropotele plânsului umil ce își așteaptă pedeapsa..

Astăzi am ajuns în mijlocul amalgamului creat de vară și toamnă. Am ajuns acolo unde lumina, în dorul ei de ființă, uită de sine, acolo unde îmi pot face ordine în tolba cu umbre în care păstrez cele mai frumoase zâmbete din copilăria mea..

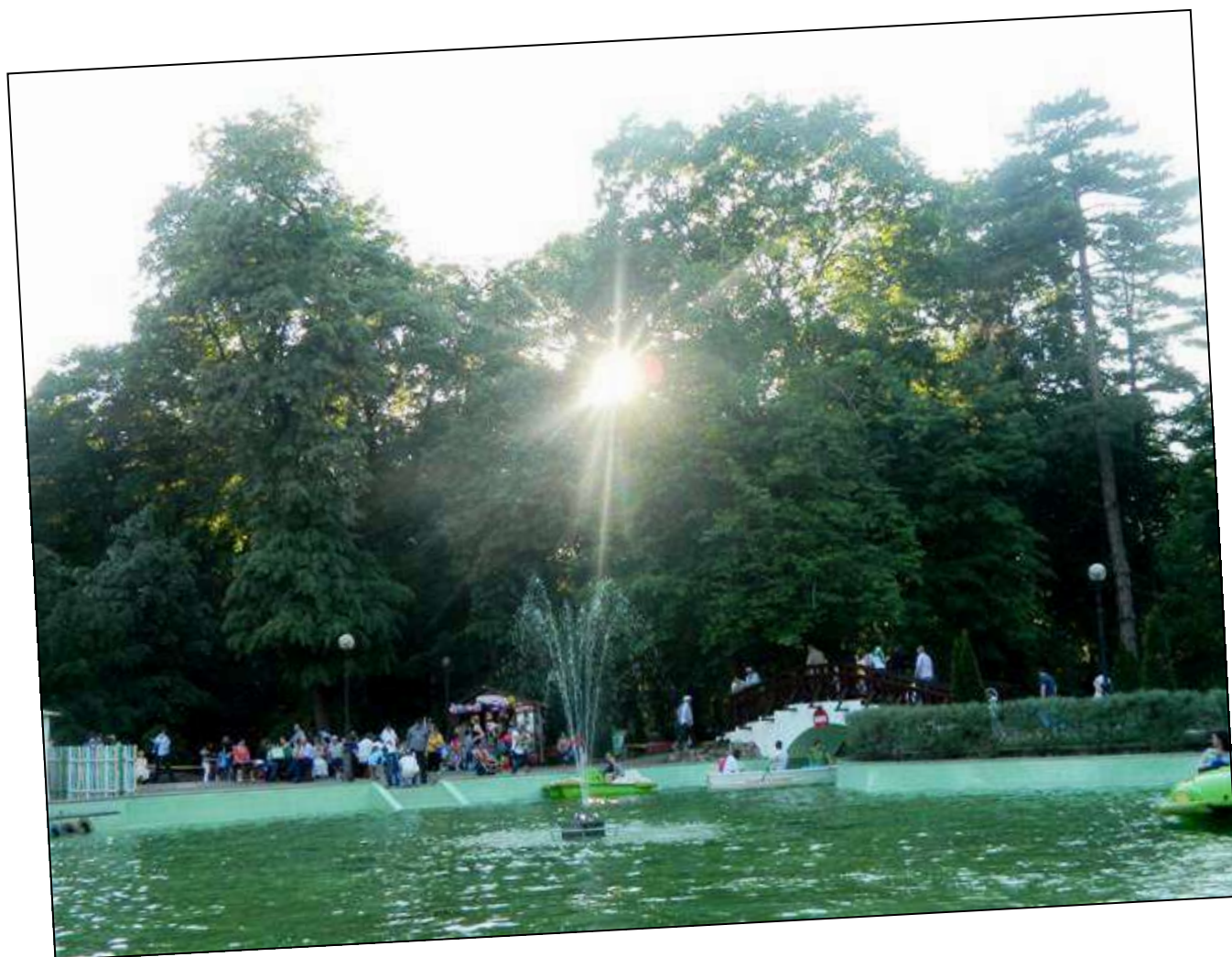
Astăzi, am înțeles cât de importantă este o floare, o buburuză sau o furnică.. Astăzi am priceput că doar copiii și bunicii lor mai știu să se bucure de lucrurile care întradevăr contează, astăzi am înțeles că nu am putea să existăm nici fără stele, nici fără albine sau flori și că doar rugăciunea și dragostea ne-ar mai putea face un pic mai umani..

E simplu.

Oamenii au nevoie doar de poezie, dragoste și liniște..

Atât.

Lorena PALADE

Emoțiile și gândurile unui tânăr ce „îndrăznește să fie mare”

„Nu există nimic mai puternic decât inima unui voluntar!”. Mai ales dacă ești voluntar la Fundația „Tineri pentru Tineri” – acolo unde unul câte unul, tinerii sunt atrași pentru a forma o familie. De fapt, ce este această fundație?

Fundația „Tineri pentru Tineri” este o organizație națională, nonguvernamentală, independentă, bazată pe voluntariat, creată în 1991 cu scopul de a se implica în problematica socială a tinerilor din România.

Recent, la Costinești, s-a desfășurat campania „Îndrăznește să fii mare!” care s-a împărțit în 5 serii. Această campanie a fost condusă de Alexandra Miroslov și Dan Negrescu – două persoane deosebite care ne-au învățat a fi o echipă și care au fost cei mai buni „coordonatori de unitate mobilă” împreună cu Anca Gîlcă și Cosmin Obretin.

Pe malul mării, ne-am adunat din fiecare colțișor al țării, noi voluntarii, pentru a ne îndeplini misiunea de „agenți operaționali”, căci așa eram numiți. Misiunea noastră era să informăm tinerii de pe plajă cum să adopte un comportament responsabil în ceea ce privește viața sexuală.

Eu am făcut parte din „Seria 3”, în care am cunoscut oameni deosebiți. Îmbrăcați în uniforme de „agenți” și cu pălăriile pe cap, eram gata oricând să „vănăm” cât mai mulți beneficiari. Și mare ne era bucuria când tinerii cu care vorbeam ne spuneau că apreciază foarte mult ceea ce facem. Până la urmă ce e mai important pentru un voluntar, dacă nu să aducă un oarecare beneficiu celorlalți și să fie răsplătiți cu un simplu „mulțumesc”?

Eram recunoscuți ca fiind „polițiștii”, „garda”, „jandarmii” sau „poșta română” datorită uniformelor.

A fost o experiență minunată, mai ales datorită faptului că am legat prietenii cu voluntarii din alte orașe – experiență unică până acum și imposibil de uitat.

În tabără ne-am format echipa noastră, gata oricând să acționăm pentru a-l sprijini pe cel care are nevoie. Asta ne-a determinat să devenim mai buni, mai prietenoși, mai responsabili și mai receptivi la nevoile altora. Împreună am zâmbit, am muncit, împreună am fost copii, dar și adolescenți curioși să descopere tot ce e nou, împreună am „îndrăznit să fim mari!” și i-am încurajat și pe alții să fie.

Emoții și sentimente de nedescris am trăit când, împreună cu prietena mea Corina Drăghici, am fost numite voluntarele „Seriei 3” pentru munca și dăruirea de care am dat dovadă. Dar și mai bucuroase am fost pentru simplul fapt că ceilalți ne-au lăsat să împărtășim

cu ei acest succes.

De fapt, tot acest succes se datorează unui om

minunat, care mereu ne-a inițiat, ne-a îndrumat și ne-a coordonat în tot ceea ce facem, un om care ne-a ajutat să creștem, să evoluăm și să devenim mai buni, un om care ne aducea la fiecare întâlnire săptămânală „desaga cu zâmbete”. Nimic nu ar fi fost la fel fără coordonatoarea sucursalei din Botoșani - Angelica Straticiu, sau Angie, cum îi spunem noi. La fel cum o mamă iubitoare își învață copilul să facă primii pași, ea ne-a dăruit puterea de a merge singuri prin viață și de a înfrunta obstacolele cu fruntea sus. De aceea, țin să-i mulțumesc din suflet pe această cale și să-i trimit un buchet de zâmbete pentru a-i însenina chipul.

La început purtam tricouri roșii, iar acum sunt albastre, astfel încât, atunci când avem o activitate de distribuire a pliantelor informative, tot Pietonalul „Unirii” parc-ar fi „invadat” de „fluturași albaștri” care „zboară din floare-n floare” pentru a răspândi informații.

Exact așa mă simt eu în cadrul fundației: ca un fluture zglobiu ce așteaptă mereu să fie chemat la diverse activități și care, se avântă în dansul voluntariatului cu ceilalți fluturi pe care îi întâlnește. Întreaga atmosferă când suntem împreună este exact ca atunci când pe lângă familia pe care o ai, ți-ai mai construit una în care cu ceilalți membri faci lucruri care vin din inimă. Trăim doar emoții extreme, sentimente de dor pentru cei de departe și sentimente de împlinire când facem totul „ca la carte”.

Aș mai avea o mulțime de lucruri de povestit despre Fundația „Tineri pentru Tineri”, dar vă las pe voi, dragi cititori, să-i descoperiți tainele, căci într-una din zile, un voluntar s-ar putea apropia să vă spună : „Îndrăznește să fii mare!”

Ana SAULEA

„Cel mai sincer trofeu, ropotul de aplauze!”

Preselecție. O ușă mare brodată de emoțiile a câtorva zeci de tineri, câteva scaune aliniate de-o parte și de alta și unghii roase în așteptare. În sală: un scaun, două ferestre deschise, poezii notate în palmă, priviri ațintite. Vocea interioară mă îndrumă buimac mai aproape de membrii trupei și mă lovește c-un ghiont să deschid gura. Uiți tot: parantezele dintre versuri gândite acasă, semnele de punctuație și îndrumările primite. Lăuntricul începe asemenea unui ceas elvețian să prindă viață.

Ore încărcate de tensiune trec până la afișarea rezultatului și altele petrecute după. Sprâncene încruntate, buze mușcate, clipe pline de speranță, cafele pierdute, mucuri de țigară, îmbrățișări și multe alte elemente decorează atmosfera “Drama Club”.

Ambianța îmbrățișează fiecare novice încă de la primele beri băute. De la străngeri de mână și până la un clinchet de pahar sunt doar câteva momente, de obicei pierdute printre liniile de dialog. Filme, piese de teatru, scurtmetraje, cărți... niciuna nu e ocolită de conversație, de fapt chiar merg mână în mână cu acest anturaj. De oriunde poți auzi câte o umbră a zâmbetelor provocate de glume, aici căscatul e de mult în starea de somnolență.

Apoi o altă sală: doi pereți împovărați de oglinzi, scaune de jur împrejur și o masă unde odihnesc foi de scenariu. Se aud pași ce așteaptă să încarce scena și momente de repetiție ce bat la ușă.

Distribuția. Să-i fi văzut cât de larg zâmbesc la repartizarea rolurilor. Să-i fi auzit cât de mult pălăvrăgesc pe baza fiecărui personaj, gest sau sentiment. Scrâșnesc din dinți și strâng din pumni ca munca să ajungă la un rezultat plăcut. Se mai bombăne pe la colțuri, dar ineditul lasă guri căscate.

Luni, două-trei la număr, urcă pe scenă tineri ambițioși. Mai sunt 15 minute până la “au-au-au” (un strigăt de încredere) ce încercăm să le pierdem pe intrarea în rol, pe timpane zguduite de melodiile preferate, pe un text și pe un “baftă” șoptit la ureche.

“- Intră publicul, intră publicul! “și toți înlemnesc de emoții. Se ascund în personaj în spatele cortinei așteptând să verse tracusul pe gong. Se aude un

“trag cortina?” și imediat se ivesc ochii publicului. E totul pus la punct, agitația încă se mai menține în culise, dar încrederea în sine e stăpână pe fiecare dintre noi. Cel mai sincer trofeu rămâne ropotul de aplauze. Urmează o seară de care să ne bucurăm, să profităm și să mai chicotim la ce greșeli am mascat pe scenă.

Fugim la munte să-l încărcăm cu stări de bine, nopți albe și căldură. Muzica, focul de tabără, vinul fierț, drumețiile, “încă o fotografie” contribuie la predarea “spiritului Drama”, ce fuge de la o generație la alta.

Anii trec, iar timpul se pare că nu bagă de seamă prietenia căruia teatrul îi ține isonul. Creștem frumos.

Sebastian CIOBANU

Trocul, reinventat la vreme de criză

Trăim timpuri în care cotrobăitul prin buzunare din ce în ce mai goale a devenit sport național. Locuri de muncă nu sunt, iar seceta i-a adus pe oamenii de la țară în pragul disperării. Cu toate acestea, trebuie să găsim soluții ca să trăim, pur și simplu, pe mai departe. Caietul de la alimentare bate, de ceva vreme, casa de marcat, plata pentru pâine, chibrituri sau ce mai trebuie pe la casa omului făcându-se când se mai ițesc niște bani, de unde dă norocul.

Mai nou, a reapărut și trocul, despre care aflasem doar de la orele de istorie. Am stat ceva vreme la un recent târg al meșteșugarilor, pe Pietonalul Unirii. Cum botoșănenii nu se prea înghesuiau să cumpere, meșterii au găsit soluția: schimbul de produse sau, altfel spus, arhaicul troc. O catrință a fost schimbată cu o ie, un tablou vegetal cu o tapițerie în miniatură și tot așa. Și zilele petrecute pe Pietonal au devenit brusc mai senine, artizanii populari fiind bucuroși că pleacă acasă și cu altceva decât aduseseră la târg. În ce privește banii, poate altădată!

În pofida aparențelor, Nevăzătorii duc o viață cât se poate de normală

Întreprinderea de Instruire și Producere „Optimist-Etern” SRL din Bălți este o întreprindere fondată în 1962 (astăzi aici muncesc 37 de angajați, inclusiv 23 de persoane cu dizabilități vizuale) de Societatea Orbilor din Moldova (SOM), care este fondator a încă cinci unități economice protejate, cu statut de întreprindere de instruire și producere (ÎIP). Proiectul ține de Antreprenoriatul Social, ce nu urmărește doar obținerea de bani, ci și construirea unor afaceri etice, durabile, cu un impact social pozitiv, în primul rând, pentru a ajuta la incluziunea socială a persoanelor marginalizate sau cu dizabilități.

Despre activitatea angajaților în cadrul întreprinderii instructive și de producție «Optimist-Etern», transformată în anul 1998 în întreprindere cu statut special, dialogăm cu actualul director, domnul Gheorghe LUNGU.

- Dumneavoastră, ca văzător, cum vi se pare situația acestor oameni? De fapt, ne-am dori să aflăm ce semnifică cu adevărat cuvântul nevăzător în Republica Moldova.

- Șansele nevăzătorilor din Republica Moldova de a-și câștiga un venit stabil și a duce o viață decentă sunt mici de tot, în special pentru că nimeni azi n-are de gând să adapteze un loc de muncă pentru o persoană slabvăzătoare. De exemplu, să fie lumina puternică, suprafața de contrast, computerele să fie adaptate cu programe speciale etc. etc. Și asta în condițiile în care legislația obligă antreprenorii să angajeze asemenea persoane în câmpul muncii...

Apoi, urmează partea ascunsă de ochii celor mulți: cum arată cerul, deși știi că e acolo? Cum arată lumina soarelui, deși îi simți doar căldura? Cum arată mama, cum arată cel care te trece drumul printre mașini, există cu adevărat sau a fost un înger care te-a salvat??? Sunt lucruri pe care noi, cei care avem abilitatea de a vedea, nu le vom înțelege niciodată! Însă nevăzătorii se întâlnesc cu astfel de situații în fiecare zi. Și acestea sunt doar câteva din problemele nevăzătorilor. Nu mai luăm în calcul suferința celor care cândva au putut să vadă, dar și-au pierdut vederea din cauza diferitor boli. În rest, nevăzătorii sunt ca toată lumea: se căsătoresc nu doar cu persoane care au aceeași afecțiune, dar și cu persoane care nu și-au

pierdut vederea, nu există nicio regulă. Sunt foarte deschiși, surprinzător de înțelegători, găsesc apetisant, cântă la o mulțime de instrumente muzicale, dansează, croșetează...

- Conduceți acest colectiv de opt ani: considerați că ați reușit să creați o echipă unită?

- La finele anului 2007 ne-am confruntat cu probleme complicate: au fost concediați de la „Optimist – Etern” pe motiv de reducere a personalului, 54 de lucrători. Concedierile au fost făcute fiindcă întreprinderea nu avea profit, dar nu erau nici oferte de a realiza materia produsă și, respectiv, posibilități de a remunera personalul. Atunci fusese redus personalul și la celelalte întreprinderi similare ce activau în Soroca, Basarabeasca, Tiraspol, Chișinău. Am reușit însă să organizăm servicii de spălătorie, apoi am pus pe roate producerea articolelor din carton întrebunțate pe larg la ambalarea și împachetarea produselor lactate și a produselor din carne, a fructelor și legumelor, a ouălor și pastelor făinoase, a sticlelor cu ulei, vin și alte băuturi, a mărfurilor de larg consum, cum ar fi aparatele electrocasnice, jucăriile etc. Cartonul gofrat și materia primă pe care le utilizează ÎIP “Optimist-Etern” SRL sunt furnizate de fabricile de carton din Svetlogorsk, Belarusi și Jidacevsk, Ucraina. Deoarece numai marfa ambalată estetic și cu gust, care respectă standardele europene, este acceptată și solicitată pe piață, “Optimist-Etern” SRL încearcă să răspundă cerințelor timpului și să producă articole din carton, calitatea cărora să fie întotdeauna apreciată de beneficiari.

Consider că am reușit să redăm bunul nume colectivului și întreprinderii: astăzi suntem respectați și rezultatul muncii noastre este în permanență solicitat.

- *Ce mesaj aveți pentru societate la capitolul DIZABILITĂȚI?*

- Visez la ziua când societatea va înțelege și va accepta pe deplin faptul că, având o dizabilitate, dar fiind o persoană conștientă și având capacități intelectuale, poți fi membru egal și activ al societății.

- Mulțumesc mult!

A consemnat Maria POPA

Saharna, mănăstire înălțată pe locul unde s-a petrecut o minune

Mănăstirea Bunavestire, fiind una din primele mănăstiri rupestre săpată în stâncă din secolele XII-XV de pe teritoriul Republicii Moldova, este cunoscută azi cu numele de Saharna, în special pentru că este amplasată între defileurile abrupte ale malului drept al râului Nistru, de lângă satul Saharna din Raionul Rezina. În ansamblul monastic se înscrie maiestuos și cea de-a doua mănăstire: cea terestră – Sfânta Treime, înălțată în 1776-1777 de Schimonahul Vartolomeu Ciungu. Legenda spune că, la a 40-a zi de rugăciune, el a avut o revelație: i s-a arătat Preasfânta Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu, care era înconjurată de foc ceresc și i-a arătat locul unde trebuia să construiască lăcașul monahal închinat Sfintei Treimi – o colină de la poalele celor trei dealuri. Minunea a avut loc pe stânca cu numele Grimidon (nume ce i-a fost dat mai târziu) și, ca dovadă a alegerii divine, Maica Domnului a lăsat încrustată în piatră urma piciorului Ei. Această urmă se poate vedea și astăzi în capela ce este construită în cinstea acestui fapt pe stânca Grimidon.

Despre moșia pe care este construit satul și mănăstirea se știe din documentul din 24 ianuarie 1495, când Ștefan cel Mare întărește prin uric împărțeala între urmașii lui Sima Rugină, printre care și satul Saharna, menționează istoricul Vladimir Nicu. Apoi, timp de peste o sută de ani, istoria nu lasă nici o mărturie despre localitate. Abia la 24 februarie 1602,

voievodul Ieremia Movilă, după moartea vornicului Bucium, aprobă ca satul Saharna și o treime din moșie să rămână în posesia văduvei Antemia și a feciorilor ei. La 23 martie 1733 Saharna devine proprietatea boierului Constantin Hrisoverghi. În anul 1783, băneasa Maria

Calimah dăruiește de zestre moșia Saharna nepoatei sale, Smaranda, fiica lui Enache Hrisoverghi, danie ce a fost întărită cu carte domnească în anul 1785 de către Alexandru Ioan Mavrocordat. În 1795, stolnicul Enache Hrisoverghi înzestrează schitul Saharna cu 120 desetine de pământ, ce sunt dăruite nelegal și din care pricină, mărturisesc documentele, s-a iscat o mică neînțelegere între comunitatea condusă de Vartolomeu și posesoarea de drept a moșiei, adică Smaranda. Această mică neînțelegere se întărește și mai mult când, în 1798, soția lui Hrisoverghi, spătăreasa Ancuța, face o dăruire repetată a moșiei Saharna, care de data aceasta este dăruită de zestre surorii mai mici a Smarandei, Mărioara. Pentru rezolvarea acestor mici conflicte în care erau implicați familia Hrisoverghi și starețul Vartolomeu, în anul 1800 are loc o judecată, care o face pe Smaranda posesoarea moșiei Saharna. Tot atunci, în prezența boierilor Divanului și a Mitropolitului Moldovei se încheie o înțelegere între starețul Mănăstirii și stăpâna moșiei, prin care mănăstirea este luată sub ocrotirea directă a stăpânului moșiei.

De atunci și până azi, mănăstirea a avut un lung și chinuitor drum, transformându-se din 1964, în timpul regimului sovietic, într-un spital de psihiatrie pentru copiii cu handicap. Tot avuții și podoabele mănăstirii sunt devastate și nimicite fără milă. Chiliile călugărești sunt amenajate ca saloane de spital, biserica de vară este transformată în depozit, iar cea de iarnă – în casă de cultură. În timpul când mănăstirea a fost ocupată de instituția spitalicească, pe teritoriul a mai fost construită o clădire, care îndeplinește astăzi rolul de trapeză pentru nevoitorii sfintei mănăstiri.

S-a redeschis la 19 aprilie 1991, și de atunci a reînceput activitatea misionară și pastorală. Concomitent cu serviciul divin se ridică din ruini și dezastru mănăstirea: se restaurează biserica de vară (în interior este pictată în întregime, astfel că începând de la catapeteasma clasică în cinci rânduri meșterită din lemn de paltin în România, de-a dreapta și de-a stânga, în primul registru sunt pictați sfinții cuvioși părinți, care au pus temelile monahismului contemporan: Cuvioșii Antonie și Teodosie din Lavra Kievo-Pecerska, Serafim al Sarovului, Siluan

Athonitul, Paisie Velicicovski, Macarie Egipteanul, Sfânta Paraschiva de la Iași, Ambrozie de la Optina, Antonie cel Mare, Gherasim de la Iordan). Diversitatea naționalităților sfinților reprezentați pe pereții acestei sfinte biserici întărește cu și mai multă putere universalitatea Sfintei Biserici Ortodoxe: la intrarea în naos în partea stângă stă frumos pictată icoana Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, deosebită este pictura de pe pereții sfântului altar, care a fost zugrăvit în stil neobizantin de pictorul român Mihai Gabor din orașul Gura Humorului etc. Deși nu există nicio mărturie scrisă sau documente autentice, tradiția spune că Mănăstirea Saharna, după tradiția timpurilor voievodale, a fost închinată de către întemeietorii și ctitorii ei Bisericii Sfântului Mormânt din orașul Ierusalim.

Actualmente mănăstirea deservește eclezastic satele din apropiere, editează propria publicație de spiritualitate și gândire ortodoxă cu numele "CREDINȚA NOASTRĂ" și din donații benevole a fost construit și lansat site-ul oficial al mănăstirii.

Izvorul TĂMĂDUIRII, al MINUNILOR, cum îi mai spun credincioșii, se află alături de mănăstire, paralel cu cărarea, care duce spre mănăstirea rupestră. Este construit chiar lângă locul unde, era "Izvorul lui Vavila": iarna avea apa foarte caldă. Azi apa în mod miraculos ajută multor oameni, vindecând boli sufletești și trupești. Din această cauză lângă izvor a fost construit un bazin special pentru scăldat.

Starețul mănăstirii (părintele superior), este preacuviosul părinte Arhimandrit Adrian BACIU, originar din orașul Soroca. Cu regret, mănăstirea nu are posibilități de cazare. Aici însă vin mereu sute de pelerine, delegații oficiale și neoficiale din România, Rusia, Ucraina, Bulgaria, Italia, Franța, Spania, Portugalia, Germania, Marea Britanie, Polonia, Austria, Costa-Rica, SUA, Canada, Finlanda, Sudan, India, China, Japonia, Australia ș.a.

**A colindat acest vestigiu istoric
Margarita CHIRACOSEAN**

Farmecul vieții în „orașul – sat”

Trăiesc cu mama și tata departe de forfota și zbruciumul orașului Bălți, la periferia lui, într-o căsuță mică și care-mi este foarte dragă. În jurul nostru sunt o mulțime de bălți în care crește și se bălăcește tot ce vrei, inclusiv broaște și brotăcei, ba chiar șerpi, dar seceta din vara ce se „trece” încet-încet le seacă și pe ele! E nespuse de frumos în jur, mai ales că la vreo sută de metri se întinde o pădurice de arțar, iar la alte vreo trei sute – lacul orașenesc. Am ținut pe lângă casă tot soiul de animale domestice, dar până la urmă ne-am văzut nevoiți să renunțăm la ele fiindcă ba rămâneau fără supraveghere, ba n-aveam timp să le îngrijim cum se cuvine, așa că „misia” îngrijirii lor i-a revenit mătușii mele din sat.

Pe lângă casă avem, în schimb, pământ pe care-l îngrijim pentru că... ne hrănește sănătos. Creștem de toate: roșii, castraveți, dovleac, ceapă, poamă, ba chiar și pomi fructiferi avem, dar până ajungem să le savurăm aroma muncim de zor toată familia. Pe secetă, am fost nevoiți să udăm zilnic grădinița cu zarzavaturi din preajma casei – și dimineața devreme și seara târziu – ca să salvăm legumele de soarele dogoritor... Câteodată mă minunez de câtă răbdare dau dovadă părinții mei pentru a le crește și, trebuie să recunosc, roșesc când îmi dau seama că le tratez eforturile cu indiferență.

M-am deprins ca în fiecare dimineață să mă trezesc cântatul păsărilor, măcăitul rațelor, orăcăitul broscuțelor, dar și „vocile” caprelor, vacilor, porcilor – tuturor celorlalte viețări pe care le cresc prin curțile lor vecinii. Aici, în mahalaua noastră, nici nu zici că este oraș: parcă am trăi în cea mai îndepărtată fundătură de țară! Când intru însă în grădină, din primăvară și până toamna târziu am cu ce să-mi bucur sufletul și mi se pare că cireșele noastre sunt cele mai gustoase, că roșiile sunt mai dulci chiar decât mierea, iar căpșunile cu adevărat savuroase...

Este drept că traiul la casa cu curte este mai greu, se muncește mai mult, dar colegii mei care locuiesc la bloc nu știu dacă vor acumula vreodată experiența mea de viață. Foarte des observ cum pe la spate mulți din ei se șușotesc și mă compătimeesc. Se miră cum putem trăi fără căldură centralizată, fără canalizare și toate celelalte comodități. Chiar mi-ar plăcea ca în lungile seri de vară să stau cu colegii mei și să ascultăm împreună cum cântă greierașii, cum discută între ele păsărelele, să admirăm nouri de

aburi de-asupra lacului, să ne bucurăm de lumina caldă a lunii și imensitatea cupolei cerești... Doar aici, acasă, am putut observa cât de variate sunt sunetele și culorile din jurul nostru, cât de roditor este pământul care ne poartă pe umerii săi și ne dăruiește de toate pentru a viețui, iar noi urmează doar să-i mulțumim prin muncă!

Înțeleg destul de bine că o mulțime de oameni sunt nevoiți să locuiască în medii diferite, însă mie-mi place să trăiesc în mijlocul naturii și pentru nimic în lume nu mi-aș schimba locuința! Mai ales că avem vecini foarte buni, binevoitori și prietenoși, iar întreaga mea stradă este plină cu prieteni devotați.

Valentina BUSUIOC-VASILACHI,
Liceul „Lucian Blaga” Bălți

Viața în alb-negru

Deocamdată, culorile reprezentative pentru Marius Abramciuc sunt alb și negru, ambele desemnând pasiunile sale. În primul rând, ele semnifică șahul, apoi lectura, combinația alb-negru sugerând literele așternute pe foaia albă. „A fi apt de o pasiune și a nu o trăi, te face incomplet”, afirma Oscar Wilde. În acest sens, Marius este adolescentul inteligent, care își trăiește viața din plin, completându-și-o zilnic cu lucruri interesante, care, în fine, îl formează ca personalitate.

În vârstă de 14 ani, tânărul Marius Abramciuc este multiplu campion național de șah, participant la numeroase turnee naționale și internaționale, care i-au consolidat încrederea în forțele proprii.

Pasiunea pentru șah îi apare la vârsta de trei ani și jumătate. Totul începe în momentul când descoperă în casa părinților săi o „jucărea” neobișnuită - o tablă de șah, care îi trezește imediat curiozitatea. Mama sa, Maria Abramciuc, își amintește că tot atunci micuțul insistă să învețe figurile și poziția lor pe câmpuri. Inițial, este ghidat de instructoarea de șah Galina Crigan, care îi remarcă și îi dezvoltă capacitățile în timpul orelor particulare. Inițiindu-se tot mai mult în tainele acestui gen de sport, Marius asimilează uimitor de repede regulile jocului antic. La vârsta de 5 ani, începe să frecventeze școala de șah din orașul natal Bălți și, grație capacităților sale, avansează rapid în domeniu, finalizând cu brio turneele locale și naționale. Astăzi este discipolul marelui maestru internațional Vasile Sanduleac, de la care însușește o experiență valoroasă. Ținând în mână diplomele de la diverse competiții, observ cu câtă acuratețe, mândrie și atenție tatăl își urmărește fiul, înregistrându-i succesele pe verso-ul fiecărei din ele...

Cartea de șah este obiectul care niciodată nu-i

lipsește din geantă, încercând mereu să aplice în practică tot ce află nou. Insistent și perseverent, Marius Abramciuc acordă acestei pasiuni 4-5 ore pe zi, ceea ce îl face să obțină succes după succes în domeniu. În același timp, Marius este pasionat de lectură. La vârsta de cinci ani, însușește singur alfabetul și formează lesne primele silabe. Prima carte pe care o lecturează este „O mie și una de nopți”. Actualmente, elevul Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din Bălți Marius Abramciuc participă la concursuri care vizează lectura, înregistrând succese considerabile.

Plecările peste hotare și absențele de la ore îl determină pe Marius să recupereze individual materia școlară. La acest capitol, menționăm că reușește chiar să-și depășească la multe discipline colegii de clasă. Recent, a ocupat locul I la Campionatul național de șah, categoria de vârstă 16 ani, băieți. În agenda sa de tânăr șahist a înregistrat participări la competițiile internaționale din Georgia, Muntenegru, Turcia, Grecia, Ucraina, Rusia, România, Italia, Germania etc.

Fiecare din noi își alege un drum pe care îl va urma ulterior, iar adolescența și tinerețea ne sunt traversate de încercări, de căutări, dar și de realizări. Deci, tu decizi în ce nuanțe îți colorezi viața. Marius deja și-a ales câteva nuanțe care, cu siguranță, îl vor conduce spre succes. Îi urăm să persevereze cu același elan și sperăm că și mai departe va duce faima șahului din municipiul Bălți și din Republica Moldova pe alte meridiane.

Irina BURCOVSCI

Frumosul din suflet

A nul acesta Orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru” de la Palatul Municipal de Cultură din Bălți împlinește 42 de ani de activitate. Pe parcursul anilor, generații de instrumentiști și soliști au încântat publicul spectator cu piese și cântece populare inedite, din anonim fiind scoase și incluse în repertoriul programului de concert cele mai reprezentative piese folclorice din zonă. În actuala componență orchestra e mai bine de zece ani și este mereu invitată și așteptată pe platourile posturilor de televiziune și radio, la toate evenimentele culturale municipale și peste hotare. Colectivul se bucură de înalta apreciere a interpreților de muzică populară și este adorat de publicul spectator pentru că prin piesele noastre folclorice interpretate cu măiestrie, dăruire și talent, transmit privitorilor frumosul din suflet.

Orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru” cu titlul onorific „model” al Palatului Municipal de Cultură (conducător artistic și dirijor Mihai Verhovețchi) a prezentat cinci concerte în fața reprezentanților diasporei moldovenești din orașele Fernão Ferra și Cascais din Portugalia - vizita desfășurându-se în perioada 15 iunie – 9 iulie 2012. Invitația a fost oferită de către dl Vadim Lavranciuc, președintele Asociației de Cultură a emigranților moldoveni din Portugalia „ACORDE CINTILANTE-ASSOCIACÃO”. Membrii orchestrei au fost implicați, de asemenea, în mai multe evenimente culturale de anvergură organizate de Ambasada Republicii Moldova în Portugalia în cadrul proiectului „Moldova, o țară apropiată”. Agenda concertistică a orchestrei „Barbu Lăutaru” a coincis cu Reuniunea internațională a orașelor înfrățite cu localitatea Cascais, la care a fost prezentă și delegația orașului Ungheni, evenimentul culminând printr-un spectacol muzical-artistic al interpreților bălțeni. Membrii orchestrei au avut parte și de o întâlnire de suflet cu dl Valeriu Turea, Ambasadorul Republicii Moldova în Portugalia și Regatul Maroc. Spectatorii din diaspora moldovenească și cei portughezi au rămas adânc impresionați de splendidul spectacol folcloric prezentat de Orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru”, de măiestria și ținuta scenică a fiecărui interpret. Vizita artiștilor din Bălți în Portugalia a fost pe larg oglindită în presa locală, pe site-ul Ambasadei Republicii Moldova în Portugalia, iar calificativele redactorilor în adresa lor au fost: autenticitate, originalitate, diversitate, pasiune artistică și dăruire.

În „Parque Verde” din localitatea Fernão Ferro artiștii bălțeni au evoluat în cadrul vernisajului unei

expoziții de tablouri – o colecție de picturi în stil național și modern organizată de Centrul de Cultură și Artă „Trei Culori”. Iată ce ne-a relatat despre acest eveniment, dar și despre turneu în ansamblu, conducătorul artistic și dirijorul Orchestrei de muzică populară „Barbu Lăutaru” Mihai Verhovețchi: „Președintele centrului este artistul plastic moldovean Valeriu Ticu. Dumnealui este un poet înnăscut, un sufletist fără pereche, care împreună cu fiul său Mihai, dar și întreaga familie, adună în jurul său toată diaspora moldovenească din zonă. Vreau să mai accentuez că pe tot parcursul turneului membrii orchestrei au fost însoțiți și susținuți de dl Vadim Lavranciuc, care face parte și el din neamul lăutarilor și care și-a asumat întreaga grijă ca fiecare eveniment cultural cu participarea artiștilor bălțeni să se transforme în sărbătoare și prilej de revedere cu melosul plaiului natal, cu sârbele și horele scumpe inimii oricărui moldovean. Familia domnului Lavranciuc a fost pentru noi pe parcursul turneului nu doar gazdă primitoare, dar și organizatoarea celor mai fascinante întâlniri cu semenii noștri plecați și stabiliți demult pe pământul portughez și dornici de-un cântec, de-o doină, de vești despre cei de-acasă. Mulțumiri adresăm și Primăriei Bălți, care de fiecare dată ne vine în ajutor și susține orice activitate culturală și fiecare turneu peste hotarele republicii”.

Pentru membrii Orchestrei de muzică populară „Barbu Lăutaru” vizita în Portugalia a rămas o amintire de neuitat, o manifestare, ce a avut la bază o agendă culturală deosebită: excursii prin capitala țării Lisabona, orașul Fatima și alte localități cu vizitarea monumentelor, muzeelor, lăcașelor de cult etc. Reveniți acasă, lăutarii bălțeni sunt siguri că prietenia ce s-a încheiat pe meleagurile portugheze va perpetua.

Ioana POPA

Ctitori de biserici

istoria dinastiei Hasnaș se trage tocmai din Moldova medievală și provine de la numele de familie al unor boieri și voinici (ostași), cărora domnitorii Moldovei le-au dăruit moșii, sate și privilegii pentru slujbă credincioasă, iar urmașii lor le-au moștenit ca ocine (pământ moștenit de la cineva). Descendenții de azi ai acelor bravi ostași (iar odată stabiliți la vatră se numeau răzeși, ceea ce însemna țărani liberi) păstrează vie memoria strămoșilor, iar pe vetrele vechi ale localităților unde-și duc veacul continuă să construiască lăcașe sfinte, astfel mulțumind lui Dumnezeu că în cei peste 600 de ani nu li s-a pierdut urma prin istorie și numele lor și azi e la loc de cinste printre semeni. Incursiune în istoria acestui neam viguros de oameni liberi, gospodari de viță veche, veacuri de-a rândul mari ctitori de lăcașe sfinte, oameni cu un rar simț al responsabilității și cu o dragoste fierbinte de țară, am făcut-o cu ajutorul doamnei Vera Simionică, doctor stomatolog în municipiul Bălți.

Împreună cu toți cei opt surori și frați se trage din satul Hăsnășeni Mari, raionul Drochia, sat înființat în anul 1390 de moșierul și străbunicul Mihai Hasnaș. Toate satele din jur sunt ocinele ocărnuite cândva de acest neam învățat și cu studii făcute la Iași, Kiev, Odessa, Sankt-Petersburg, Roma. Hasnașii s-au înscris în rândurile nobilei Basarabiei în 1827 (medici, aviatori, pictori, profesori, preoți, dar mai ales ctitori de biserici), astăzi descendenții lor putându-se găsi și în satele raioanelor Sângerei și Ungheni. Aceste date le-am cules din revista Viața Basarabiei, anul

1932.

Arborele genealogic al Hasnașilor este continuat de Vladimir și Verginia Hasnaș, stabiliți în orașul Ungheni și care, fără niciun ajutor de la creștini, au înălțat din proprii bani o biserică. Grație efortului lor, astăzi creștinii vin să se roage în biserica cu hramul “Acoperământul Maicii Domnului” de pe strada Romană. Au doi copii, o fată și un băiat, care sunt mândri de părinții lor și de rudele... istorice. În doar doi ani această familie de „businessmani” a contabilizat toate veniturile din afacere și a reușit să construiască o biserică de toată frumusețea: icoanele sunt confecționate printr-o tehnologie specială - fiind realizate la Iași - și reprezintă mozaic din sticlă topită la 1000 de grade Celsius. Iconarii garantează că vor rezista secole, iar unghenienii sunt convingeți că aceste lucrări rare de artă sunt tot de Dumnezeu binecuvântate...ca și fântâna din preajmă cu o apă bună și rece (căci izvoarele în localitate sunt puține și la mari adâncimi). Familia și-a donat ctitoria mănăstirii “Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Ungheni.

Însă cel mai mult bucură faptul că acești contemporani din imediata noastră apropiere s-au impus prin înobilarea acestui colț de țară cu biserici și edificarea spațiului spiritual fără de care nu vom dăinui, astfel îndeplinindu-și onest misiunea de fii și patrioți ce completează șirul personalităților de azi ale neamului românesc.

Maria REVENCU

Meandrele prieteniei adevărate

Prea mulți oameni, prea mulți ca să te poți ascunde undeva unde nu te vede nimeni. Uneori avem nevoie de singurătate pentru a ne vindeca unele răni și, dacă n-o găsim, continuăm cu rănilor necicatrizate. Sunt unii oameni care vorbesc oricui despre ceea ce simt, alții preferă să tacă, iar alții pur și simplu preferă să creadă că nu simt nimic.

Totuși, în lumea noastră trebuie să existe o persoană căreia îi poți spune orice, o persoană care face cât altele zece, o persoană care devine invizibilă stându-ți alături atunci când îți dai seama că vrei pur și simplu să fii singur. Acea persoană este cel mai bun prieten. Ai o astfel de persoană? Nu toți pot spune că da, însă majoritatea ar spune acest lucru. Te-ai întrebare vreodată de ce anume el/ea îți e cel/a mai bun/a prieten/a? Poate că da, sau poate că nu.

Dacă te face să te simți bine oricând cu ea, dacă îți aduce zâmbetul pe buze printr-o șmecherie de-a ei, dacă vorbești minute în șir la telefon și tot mai aveți ce vă spune, dacă e în preajma ta atunci când cazii și te ajută să te ridici, dacă te ceartă când știe că ai greșit, dacă se bucură cu tine atunci când ți se întâmplă ceva plăcut, dacă vorbești nopțile despre planurile voastre ciudate, dacă se întâmplă să nu dormiți nopțile pentru că nu vă mai săturați de un anumit film, dacă... ar mai fi atâtea... Dacă trăiești toate astea înseamnă că ai lângă tine acea persoană, persoană care ți-e cel/a mai bun/a prieten/a.

În ziua de azi tot mai mulți spun că nu există prietenie adevărată... se înșală! Există, poate n-au încercat ei să fie prieteni adevărați. Unul dintre exemplele că există prietenie adevărată este prietenia dintre mine și Marcela - cea mai bună prietenă - care durează deja de 14 ani.

Persoana de lângă tine este deja un motiv pentru care nu trebuie să-ți dorești să fii singur, ea îți poate oferi singurătatea ținându-te de mână. Dacă nu aveți lângă voi o astfel de persoană, încercați s-o găsiți devenind voi la rândul vostru "persoana de lângă cineva". Merită, pentru că în numele prieteniei adevărate poți face lucruri pe care le crezi, ades, imposibile.

Erica LATIPOVA,
Universitatea de Stat „Alec Russo” Bălți

